

FAKULTATÍVNOSŤ PREDBEŽNÉHO PREJEDNANIA OBŽALOBY

Predbežné prejednanie obžaloby je samostatným procesným štádiom súdneho trestného konania, ktoré nasleduje po prípravnom konaní, pričom v zmysle § 243 ods. 1 a 2 Trestného poriadku má vo všeobecnosti fakultatívny charakter. Je na voľnej úvahe predsedu senátu, či na základe preskúmania spisu dospeje k záveru, že obžalobu je potrebné predbežne prejednať. Predseda senátu nie je povinný vyhovieť návrhu strany trestného konania, aby predbežné prejednanie obžaloby nariadil, ak sa sám nedomnieva, že na takéto predbežné prejednanie je daný dôvod podľa § 243 ods. 1 a 2 Trestného poriadku.

Ak ale predseda senátu dospeje k záveru, že obžalobu je potrebné predbežne prejednať, a následne sa aj reálne uskutoční verejné zasadnutie, ktorého predmetom je predbežné prejednanie obžaloby, tak sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou môže domáhať ochrany práv, k porušeniu ktorých podľa jeho názoru došlo v priebehu verejného zasadnutia, predmetom ktorého bolo predbežné prejednanie obžaloby.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 435/2020 z 8. októbra 2020)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť S. W., zastúpeného advokátskou kanceláriou KURÁŇ & MARKOVÁ, advokátska kancelária, s. r. o., Kresánkova 8, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Juraj Kuráň, CSc., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020, ako aj vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu „o nariadení hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. BB-4 T 12/2020“ a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť S. W. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :**I.****Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť S. W. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020, ako aj vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru uznesením špecializovaného súdu „o nariadení hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. BB-4 T 12/2020“.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a pre pokračujúci obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. b), c) Trestného zákona.

Dňa 7. mája 2020 bola prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky špecializovanému súdu podaná na sťažovateľa obžaloba, pričom špecializovaný súd nariadil na 21. máj 2020 neverejné zasadnutie s cieľom rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby.

Podaním z 19. mája 2020 sťažovateľ informoval špecializovaný súd, že podľa jeho názoru bolo v prípravnom konaní závažným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, a zároveň špecializovanému súdu navrhol, aby na neverejnom zasadnutí 21. mája 2020 rozhodol o jeho prepustení z väzby na slobodu.

Špecializovaný súd napadnutým uznesením sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 podľa § 72 ods. 1 písm. e), § 79 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) ponechal sťažovateľa vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, podľa § 72 ods. 1 písm. b), § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa dohl'adom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

Proti predmetnému rozhodnutiu špecializovaného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Sťažovateľ podaním z 29. júla 2020 navrhol špecializovanému súdu, aby nariadil verejné zasadnutie s cieľom predbežného prejednania obžaloby, avšak špecializovaný súd na tento návrh sťažovateľa nereagoval, pričom 5. augusta 2020 bolo sťažovateľovi predložené predvolanie na hlavné pojednávanie s prvým termínom hlavného pojednávania na 10. september 2020.

3.1 Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnuté uznesenie špecializovaného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020, ktorým špecializovaný súd ponechal sťažovateľa vo väzbe a jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom v zásade opakuje argumentáciu uvedenú vo svojej sťažnosti proti predmetnému uzneseniu špecializovaného súdu, pričom uvádza, že v súčasnom štádiu trestného konania je jeho väzba nedôvodná a nezákonná, keďže podľa jeho názoru existencia podozrenia zo spáchania trestných činov postavená iba na výpovediach tzv. kajúcnikov a podanie obžaloby nepredstavujú samy osebe relevantné dôvody dlhodobého trvania väzby. Taktiež namieta, že podľa jeho názoru v jeho prípade dôvody väzby nie sú dané.

Sťažovateľ napokon poukazuje na to, že špecializovaný súd sa náležite nevysporiadal s jeho námietkou, že mu nebolo riadne umožnené záverečné preštudovanie vyšetrovacieho spisu sprístupnením všetkých jeho častí.

3.2 Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020, ktorým najvyšší súd sťažnosť sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu špecializovaného súdu zamietol, sťažovateľ namieta, že najvyšší súd sa s napadnutým uznesením špecializovaného súdu stotožnil napriek tomu, že podľa názoru sťažovateľa z uznesenia špecializovaného súdu nevyplývajú konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali splnenie podmienky dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa ako materiálnej podmienky väzby, ani skutočnosti, z ktorých by vyplývali jednotlivé väzobné dôvody. Najvyšší súd pochybil aj tým, že sa stotožnil s názorom špecializovaného súdu, ktorý návrh sťažovateľa na prepustenie z väzby obsiahnutý v jeho podaní z 19. mája 2020 posúdil ako žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby.

3.3 Sťažovateľ taktiež namieta, že najvyšší súd nevyhovel jeho žiadosti, aby o sťažnosti sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu špecializovaného súdu rozhodol až po tom, čo špecializovaný súd najvyššiemu súdu predloží utajovanú prílohu trestného spisu, ktorú mu v súvislosti s rozhodovaním o sťažnosti sťažovateľa nepredložil.

3.4 Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napadol aj uznesenie špecializovaného súdu „o nariadení hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. BB-4 T 12/2020“, ktoré ale sťažovateľ nemohol identifikovať uvedením dátumu, keďže uznesenie o nariadení hlavného pojednávania nemá písomnú podobu a sťažovateľovi sa nedoručuje. Sťažovateľ v súvislosti s týmto uznesením namieta, že v uznesení sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020, ktorým špecializovaný súd ponechal sťažovateľa vo väzbe a jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, vo vzťahu k sťažovateľovej námietke, že bolo porušené právo sťažovateľa na obhajobu, keďže mu nebolo riadne umožnené záverečné preštudovanie vyšetrovacieho spisu sprístupnením všetkých jeho častí, špecializovaný súd uviedol, že skúmanie uvedených tvrdení „môže byť predmetom postupu podľa § 244 Tr. por.“ (t. j. môže byť predmetom predbežného prejednania obžaloby), ale napriek tomu predbežné prejednanie obžaloby nenariadil. Sťažovateľ v tejto súvislosti argumentuje, že z nálezov ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 49/2011 vyplýva, že sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou môže domáhať aj nápravy zásahu do práv v súvislosti s predbežným prejednaním obžaloby.

4. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, možno zhrnúť, že podľa názoru sťažovateľa:

a) k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru uznesením špecializovaného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 došlo tým, že špecializovaný súd arbitrárne nerozhodol o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu a najvyšší súd arbitrárne zamietol sťažnosť sťažovateľa proti predmetnému rozhodnutiu špecializovaného súdu;

b) k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru uznesením špecializovaného súdu „o nariadení hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. BB-4 T 12/2020“ došlo tým, že špecializovaný súd nenariadil predbežné prejednanie obžaloby.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Najvyšší súd Slovenskej republiky Uznesením zo dňa 28.05.2020, sp. zn.: 5 Tost 23/2020, porušil základné právo Sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2

a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica Uznesením zo dňa 21.05.2020, sp. zn.: BB-4T/12/2020 porušil základné právo Sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

III. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.05.2020, sp. zn.: 5 Tost 23/2020 a Uznesenie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 21.05.2020, sp. zn.: BB-4T/12/2020 sa zrušujú a vec sa vracia špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, pracovisku Banská Bystrica na ďalšie konanie s tým, že sa mu prikazuje, aby Sťažovateľa bezodkladne prepustil z väzby na slobodu.

IV. Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica Uznesením o nariadení hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej pod sp. zn.: BB- 4T/12/2020 porušil základné právo Sťažovateľa zaručené v čl. 46 ods. 1, v čl. 48 ods. 2 a v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo Sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru.

V. Uznesenie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, ktorým nariadil hlavné pojednávanie vo veci vedenej pod sp. zn.: BB- 4T/12/2020 sa zrušuje a vec sa vracia Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, pracovisku Banská Bystrica na ďalšie konanie s tým, že sa mu prikazuje, aby nariadil verejné zasadnutie za účelom predbežného prejednania obžaloby.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

St'azovateľom označené referenčné právne normy

12. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

15. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

16. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom:

a) zákonné pozbavenie slobody osoby po odsúdení príslušným súdom;

b) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody z dôvodu nesplnenia rozhodnutia vydaného súdom v súlade so zákonom alebo s cieľom zabezpečiť splnenie povinnosti stanovenej zákonom;

c) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní;

d) pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia za účelom výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán;

e) zákonné pozbavenie slobody osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu, alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní.

17. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

19. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

20. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovo podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

21. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je

a) namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru uznesením špecializovaného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020, pričom podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že špecializovaný súd arbitrárne nerozhodol o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu a najvyšší súd arbitrárne zamietol sťažnosť sťažovateľa proti predmetnému rozhodnutiu špecializovaného súdu;

b) namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru uznesením špecializovaného súdu „o nariadení hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. BB-4 T 12/2020“, pričom podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že špecializovaný súd nenariadil predbežné prejednanie obžaloby.

22. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

23. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

24. Ústavný súd pripomína, že na ďalšie konanie môže prijať len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

25. Sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 1 a 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Je teda povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, II. ÚS 70/2015, III. ÚS 402/2017, II. ÚS 154/2019). Nadalej totiž zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura

scripta sunt“, t. j. bdelym patri právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

26. Začatie konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ovládané dispozičnou zásadou, ktorá prenáša procesnú zodpovednosť za podobu, v akej sa mu poskytne ústavno-súdna ochrana, na sťažovateľa. Práve sťažovateľ je povinný predložiť ústavnému súdu formálne vybavený návrh na začatie konania (ústavnú sťažnosť), na základe ktorého bude ústavný súd pri predbežnom prerokovaní schopný utvoriť si úsudok o (ne)splnení procesných podmienok na ďalšie konanie o ústavnej sťažnosti. To znamená, že sťažovateľ je povinný k ústavnej sťažnosti pripojiť také prílohy, ktoré by slúžili aspoň ako dôkaz existencie zásahu, ktorý má porušovať jeho základné práva a slobody a proti ktorému ústavnou sťažnosťou brojí (III. ÚS 502/2016, II. ÚS 30/2018, II. ÚS 254/2019).

27. V súvislosti s posudzovaním splnenia zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú ústavnú sťažnosť podanú ústavnému súdu, k svojej ústavnej sťažnosti nedoložil kópiu napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli písomne vyhotovené (uznesenie špecializovaného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020). Predloženie rozhodnutia všeobecného súdu, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje je pritom podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. Už konštatovaná dispozičná zásada si tu vyžaduje maximálnu procesnú aktivitu sťažovateľa a len výnimočne procesnú aktivitu ústavného súdu vyvolanú návrhom sťažovateľa (III. ÚS 502/2016, I. ÚS 345/2020).

28. Ústavný súd zdôrazňuje, že takéto nedostatky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Na takýto postup slúži v prvom rade inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podaní účastníkov konania (m. m. napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 77/08, I. ÚS 162/2010, III. ÚS 206/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 594/2012 a iné), keď pred nadobudnutím účinnosti zákona o ústavnom súde zásadne odmietal takéto sťažnosti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

29. Napriek uvedenému ústavný súd vzhľadom na závažnosť tvrdeného zásahu do základných práv sťažovateľa a na ich podstatu pristúpil k preskúmaniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa s tým, že s obsahom napadnutých písomne vyhotovených rozhodnutí všeobecných súdov sa oboznámil z ich kópií priložených k inej ústavnej sťažnosti (podanej spoluobvineným sťažovateľom) vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1769/2020.

30. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde] a časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa uznesením špecializovaného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020

31. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu špecializovaného súdu sp. zn. BB 4 T 12/2020 z 21. mája 2020 ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,

ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takýmto právom neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody.

Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej prekážky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

32. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu, o ktorom bolo aj rozhodnuté.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich základných práv (ktorý aj využil), o ktorom bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

33. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa preto v časti smerujúcej proti uzneseniu špecializovaného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu

34. Článok 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby pozbavenie osobnej slobody bolo zákonné a v súlade s konaním ustanoveným zákonom, pričom dohovor tu priamo odkazuje na vnútroštátne právo a upravuje povinnosť dodržiavať hmotné aj procesné právne normy a taktiež povinnosť, aby každé pozbavenie osobnej slobody zároveň bolo v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou [k tomu pozri judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“): napr. *Bozano v. Francúzsko*, č. 9990/82, rozsudok ESLP z 18. 12. 1986, bod 54; *Benham v. Veľká Británia*, č. 19380/92, rozsudok Veľkej komory ESLP z 10. 6. 1996, bod 40; z novej judikatúry *Stanev v. Bulharsko*, č. 36760/06, rozsudok Veľkej komory ESLP zo 17. 1. 2012, bod 143; *L. M. v. Slovinsko*, č. 32863/05, rozsudok ESLP z 12. 6. 2014, bod 121].

35. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru bez toho, aby špecifikoval, porušenie konkrétne ktorého práva. Z obsahu odôvodnenia ústavnej sťažnosti však vyplýva, že namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru.

36. Ústavný súd v súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení jeho práva zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru konštatuje, že ide o ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a ďalšieho trvania väzby sťažovateľa (rozhodovalo sa o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu). Dôvodnosť ďalšieho trvania väzby je však ratione materiae súčasťou čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa, naopak, ratione materiae vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby (o uvalení väzby). Sťažovateľova námietka o porušení práva zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru je preto zjavne neopodstatnená (obdobne napr. II. ÚS 105/2019, II. ÚS 314/2020, I. ÚS 345/2020).

37. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

38. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. 59/2019).

39. V súvislosti so sťažovateľom namietaným porušením práva na osobnú slobodu a bezpečnosť arbitrárnym rozhodnutím najvyššieho súdu o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného súdu o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu ústavný súd v úvode poznamenáva, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

40. Pri posúdení namietaného uznesenia najvyššieho súdu nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré najvyšší súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či sťažovateľ mal byť alebo nemal byť prepustený

z väzby na slobodu. Úloha ústavného súdu sa tak v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či je odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu ústavnoprávne akceptovateľné.

41. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ústavy uvádza, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

42. Vo vzťahu k dôvodnému podozreniu ako materiálnej podmienke uvalenia väzby ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že (v kontexte čl. 5 ods. 3 dohovoru) v súlade s rozhodovacou činnosťou ESLP sa uznáva, že „dôvodné podozrenie“ (reasonable suspicion) treba považovať za dôležitú súčasť záruk každého proti jeho svojvoľnému zatknutiu či väzbe (napr. IV. ÚS 83/03). Dôvodné podozrenie predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho „dôvodnosť“ závisí vždy od všetkých okolností konkrétneho prípadu (rozsudok ESLP vo veci Fox, Cambell a Hartley v. Veľká Británia z 30. 8. 1990). Dôvodné podozrenie však nie je potrebné dokladať aj dôkazmi, pretože by „bolo nelogické, aby na účely čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru bol trestný čin jednoznačne definovaný a aj preukázaný. Toto je cieľom vyšetrovania a súdneho konania, ktorého zákonný a zákonnému účelu zodpovedajúci priebeh zabezpečuje vyšetrovacía väzba obvineného“ (rozhodnutie Európskej komisie pre ľudské práva vo veci sťažnosti č. 8087/77 z 3. 5. 1978).

43. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020.

44. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 uviedol, že v priebehu prípravného konania najvyšší súd opakovane rozhodoval o väzbe obvinených (vrátane sťažovateľa), pričom u všetkých obvinených (vrátane sťažovateľa) skonštatoval dôvody väzby, ako ich napokon ustálil špecializovaný súd v sťažnosťou napadnutom uznesení. Najvyšší súd konštatoval, že v predmetnej veci špecializovaný súd postupoval v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a pre ďalšie trvanie väzby obvinených boli splnené všetky zákonné podmienky. Rozhodnutie špecializovaného súdu je riadne odôvodnené, a to zvlášť u každého z obvinených, preto nemožno hovoriť o žiadnej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj podľa názoru najvyššieho súdu sa na dôvodoch väzby obvinených od ostatného rozhodovania nič nezmenilo. Vážnosť podozrenia, že obvinení sa dopustili trestnej činnosti, pre ktorú im bolo vznesené obvinenie, sa ešte umocnila podaním obžaloby. Námietky obvinených, že oni sa trestnej činnosti nedopustili, resp. námietky proti právnej kvalifikácii nie sú z pohľadu skúmania dôvodov väzby rozhodujúce, pretože o tejto

otázke možno definitívne rozhodnúť až po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní. Podľa názoru najvyššieho súdu v súčasnom štádiu trestného konania možno konštatovať, že podľa obžaloby pôjde o rozsiahlu trestnú činnosť zločineckej skupiny, do ktorej mali byť zapojení aj sťažovateľ, I. W., M. P., J. Š. a M. Š., každý z nich spôsobom popísaným v obžalobe, a preto možno uzavrieť, že špecializovaný súd správne ustálil dôvody väzby u všetkých obvinených. S jeho dôvodmi sa plne stotožnil aj najvyšší súd a nepovažoval za potrebné uznesenie špecializovaného súdu nahrádzať alebo obsahovo duplikovať.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že špecializovaný súd návrh sťažovateľa na prepustenie z väzby obsiahnutý v podaní sťažovateľa z 19. mája 2020 nesprávne posúdil ako žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, najvyšší súd uviedol, že táto námietka je neodôvodnená, keďže z v zmysle § 82 ods. 1 Trestného poriadku sa každé podanie posudzuje podľa jeho obsahu. Podľa názoru najvyššieho súdu vzhľadom na obsah sťažovateľovho tzv. „vyjadrenia k dôvodom väzby po podaní obžaloby“ špecializovaný súd správne považoval toto podanie aj ako žiadosť obvineného o prepustenie z väzby, o ktorej bolo potrebné rozhodnúť.

Pokiaľ ide o žiadosť sťažovateľa, aby najvyšší súd o sťažnosti sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu špecializovaného súdu rozhodol až po tom, čo špecializovaný súd najvyššiemu súdu predloží utajovanú prílohu predmetného trestného spisu, ktorú mu v súvislosti s rozhodovaním o sťažnosti sťažovateľa nepredložil, najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že táto požiadavka sťažovateľa došla najvyššiemu súdu 28. mája 2020 o 11.21 h až po rozhodnutí najvyššieho súdu. Najvyšší súd v tejto súvislosti pre úplnosť zároveň uviedol, že v predmetnej veci rozhodoval iba o tom, či v prípade obvinených existujú obavy z takého konania, ako predpokladá § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku, pričom k takému rozhodnutiu najvyšší súd utajovanú prílohu ani nepotreboval. Zároveň pripomenul, že obsahom spisu sú i prepisy získané na základe použitia informačno-technických prostriedkov a týmito námietkami sa bude musieť zaoberať špecializovaný súd pri ďalšom štádiu trestného konania v zmysle § 243 ods. 1 Trestného poriadku a nasl.

45. Vzhľadom na zidentifikovanie sa najvyššieho súdu v súvislosti s existenciou väzobných dôvodov u sťažovateľa s argumentáciou špecializovaného súdu uvedenou v jeho rozhodnutí ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť svoju judikatúru, podľa ktorej rozhodnutie prvostupňového súdu a súdu druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane, pretože obe konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok (obdobne II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 320/2012). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (pozri IV. ÚS 350/09). Ústavný súd vo svojej judikatúre, a to aj vo vzťahu k väzobným veciam (napr. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, III. ÚS 461/2015) uvádza, že odôvodnenie uznesenia druhostupňového súdu odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci možno považovať síce za krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia, a preto pokiaľ prvostupňový súd zodpovie na všetky relevantné argumenty nastolené stranami v konaní a nadriadený súd sa s týmto posúdením stotožní, potom ani stručnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu druhého stupňa nie je v zásade dôvodom na vyslovenie protiústavnosti takéhoto rozhodnutia. Podstatné totiž je, že strane boli v priebehu konania sprostredkované nosné dôvody rozhodnutia (obdobne napr. II. ÚS 102/2018, I. ÚS 379/2018).

46. Špecializovaný súd v úvode uznesenia sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 popísal skutky, pre ktoré bola na sťažovateľa a ďalších obvinených podaná obžaloba. Ku skutku v bode 1 obžaloby kvalifikovanému ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej

skupiny podľa § 296 Trestného zákona uviedol, kto mal byť členom zločineckej skupiny; v akom minimálnom časovom období táto pôsobila a na akom teritóriu; akú trestnú činnosť mala vykonávať; kto ju riadil a koordinoval jej členov postavených na nižších úrovniach hierarchie, prípadne aj finančne zabezpečoval a poskytoval ochranu vplyvom získaným v kriminálnom prostredí a prostredníctvom kontaktov v polícii a justícii; ktoré osoby sa nachádzali na strednej úrovni hierarchie v tejto skupine, ktoré plnili zadané pokyny a formou podielu z predaja drog a prekurzorov odvádzali časť zisku, pritom každý člen na nižšom stupni mal zabezpečovať, či už osobne, alebo prostredníctvom ďalších páchatel'ov výrobu drog, ktoré následne distribuovali. Špecializovaný trestný súd v zmysle obžaloby popísal fungovanie zločineckej skupiny; menoval osoby, ktoré vykonávali činnosť pre vyššie postavených konkretizovaných členov skupiny a v čom presne táto činnosť spočívala; kto zabezpečoval látky na výrobu drog, kto ich vyrábala a kto predával (distribuoval) a pod.; kto zabezpečoval potrebné informácie z policajného prostredia, ako to robil, aké informácie získaval, ako ich odovzdával a za aké finančné sumy tak robil.

V popise skutku v bode 3 obžaloby, pre ktorý bol sťažovateľ stíhaný pre pokračujúci obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. b), c) Trestného zákona špecializovaný súd taktiež konkrétne uviedol, akým spôsobom sa mal sťažovateľ podieľať na jeho spáchaní.

Následne špecializovaný súd vyhodnotil, že v danej trestnej veci aj naďalej existuje dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaných skutkov, dôvodnosť tohto podozrenia stále trvá a je podložená výsledkami dokazovania tak, ako je konštatované v predložennom trestnom spise. Je dôvodné podozrenie, že vyšetrovanej činnosti sa všetci obvinení (teda aj sťažovateľ) dopustili a skutky, pre ktoré bola podaná obžaloba, vykazujú znaky trestného činu. Vo veci sú zabezpečené dôkazy, ktoré aj naďalej vedú k podozreniu v rovine rozumnej dôvodnosti, že obvinení mohli spáchať skutky tak, ako je uvedené v obžalobe.

Pokiaľ išlo o materiálnu podmienku dôvodov väzby vo vzťahu k obvineným (aj sťažovateľovi), tá bola veľmi podrobne uvedená v uzneseniach o vznesení obvinení. Páchanie trestnej činnosti podľa špecializovaného trestného súdu veľmi podrobne popísal svedok I. K., pritom k uvedenej trestnej činnosti sa v podstate priznávajú aj ďalší, ako napríklad M. P., T. P. a M. J. Taktiež v tomto smere špecializovaný súd považoval za potrebné poukázať na priznania osôb J. K., P. J., D. B., M. K. a J. K. a na čiastočné priznanie obvineného M. Š., ako aj svedecké výpovede napr. D. M., P. P., M. U. a ďalších. Rovnako obvinený M. P. a M. Š. sú usvedčovaní spoluobvinenými, ako aj ďalšími svedkami ako M. K., J. K. a ďalšími.

Špecializovaný súd poznamenal, že k všetkým obvineným boli zabezpečené listinné dôkazy, odborné skúmanie zaistených drog, súd mal k dispozícii výsledky domových prehliadok a znalecké posudky. Všetky tieto zabezpečené dôkazné prostriedky, ktoré sa nachádzajú v trestnom spise, podľa názoru špecializovaného súdu preukazujú a odôvodňujú vznesenie obvinenia všetkým obvineným.

Z už uvedeného bolo podľa konajúceho súdu zrejmé, že aj v tomto štádiu trestného konania dovtedy vyprodukované dôkazy dôvodnosť trestného stíhania potvrdzovali. Špecializovaný súd preto dospel k záveru, že skutky, za ktoré sú uvedené osoby stíhané, sa stať mohli, majú znaky trestných činov a existuje dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchali menovaní obvinení, teda aj sťažovateľ.

Podľa názoru špecializovaného súdu v prípade sťažovateľa naďalej existovali dôvody väzby uvedené v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dôvody kolúznei väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, špecializovaný súd uviedol, že v prípade zrušenia tohto dôvodu väzby by mohlo dôjsť k mareniu vyšetrovania skutočností, ktoré sú dôležité pre trestné konanie, resp. pôsobeniu na svedkov. Sťažovateľ pred podaním obžaloby mal vplývať na osoby z prostredia polície a justície, disponoval z tohto prostredia aj hodnovernými informáciami. Taktiež je zrejmé, že podľa trestného spisu v jeho neprospech vypovedajú jeho bývalí spoluobvinení, resp. svedkovia, ktorí majú postavenie tzv. kajúcnikov, niektorí sa nachádzajú vo výkone trestu, niektorí na slobode a podľa názoru špecializovaného súdu vzhľadom na aktivity sťažovateľa pred podaním obžaloby by mohlo dôjsť k ich ovplyvňovaniu, a to aj po podaní obžaloby, a tým de facto k vyvolaniu dojmu ich prípadnej nevierohodnosti. Taktiež je potrebné poukázať na charakter trestnej činnosti, keď je v súčasnom štádiu trestného konania odôvodnený záver, že skupina mala mať hierarchickú štruktúru, jej členovia mali mať rozdelené úlohy a každý sa mal na svojom stupni venovať konkrétnym povinnostiam. Podľa názoru špecializovaného súdu v tomto štádiu konania nie je možné akceptovať názor, že podaním obžaloby dôvod kolúznei väzby pominul, pretože práve súdne konanie je najdôležitejším úsekom trestného konania, ktoré prebieha kontradiktórnym spôsobom a na ktorom budú vykonané všetky relevantné dôkazy vrátane vypočutia svedkov tak, aby súd mohol v merite veci spoľahlivo rozhodnúť. Zároveň je v tomto štádiu trestného konania predčasné hodnotiť výpovede svedkov, ktorých sťažovateľ vo svojom vyjadrení k ďalšiemu trvaní väzby uvádzal, pretože títo svedkovia ešte neboli kontradiktórnym spôsobom vypočutí, nie je známe, ako budú presne pred súdom vypovedať, a je dôvodné podozrenie, že v tejto veci vystupujú ďalší členovia skupiny, ktorých totožnosť dosiaľ nebola zistená, a teda nemohli byť ani procesne vypočutí. V prípade sťažovateľa preto existuje dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keďže existuje dôvodná obava, že by mohol pôsobiť na svedkov alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. Čo sa týka dôvodov preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku u sťažovateľa, špecializovaný súd uviedol, že z dosiaľ zaobstaraných dôkazov vyplýva dôvodné podozrenie, že sťažovateľ sa mal dlhodobo venovať obchodu s omamnými a psychotropnými látkami spolu s ostatnými členmi skupiny, pričom mal zadovážovať tieto omamné a psychotropné látky aj od osôb dosiaľ nezistenej totožnosti, a preto neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že už by nemal s kým pokračovať v trestnej činnosti. Taktiež je dôvodné podozrenie, že tieto látky zaobstarával vo veľkých množstvách a miliónových hodnotách, z čoho vyplýva, že nešlo v jeho prípade o jednorazové konanie. Zároveň od marca 2017 žiadny zamestnávateľ neodvádzal za neho poistné, takže s najväčšou pravdepodobnosťou jeho príjmy pochádzali z trestnej činnosti. Z týchto dôvodov existuje dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že v prípravnom konaní bolo porušené jeho právo na obhajobu, špecializovaný súd konštatoval, že úlohou neverejného zasadnutia nebolo skúmať prípadné závažné procesné chyby, najmä či bolo porušené ustanovenie zabezpečujúce právo obhajoby, ale úlohou špecializovaného súdu bol len postup v zmysle § 238 ods. 4 Trestného poriadku, pričom skúmanie uvedenej námietky sťažovateľa o porušení práva na obhajobu môže byť predmetom postupu súdu v zmysle § 244 Trestného poriadku (t. j. predmetom predbežného prejednania obžaloby).

Špecializovaný súd zároveň dodal, že od právoplatnosti ostatného rozhodnutia o väzbe obvinených uplynuli menej ako tri mesiace, pritom toto a ani predošlé rozhodnutia dôkaznú situáciu v prospech obvinených nijako neposunuli.

Vo vzťahu k možnosti nahradenia väzby miernejšími prostriedkami podľa Trestného poriadku špecializovaný súd uzavrel, že dohľad probačného a mediačného úradníka nemohol najmä vzhľadom na závažnosť a početnosť skutkov, pre ktoré sú obvinení trestne stíhaní, ako aj na osoby obvinených splniť účel trestného stíhania vedeného v spojení s obmedzením osobnej slobody. V prípade obvinených podľa špecializovaného súdu neexistovali žiadne výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by takýto postup odôvodňovali. Z týchto dôvodov nepovažoval za splnené podmienky pre použitie tohto zákonného ustanovenia, a to práve vzhľadom na rozsah a charakter trestnej činnosti, ktorá mala byť obvinenými podľa obžaloby spáchaná.

47. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 (a príslušnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia špecializovaného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi najvyšší súd, pozn.) konštatuje, že na všetky pre rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa relevantné otázky skutkového, ako aj právneho charakteru konajúce všeobecné súdy dali dostatočne presvedčivé odpovede. Z jeho odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladaným dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, pre ktoré aj bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode, nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy.

48. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov podporených vykonaným dokazovaním, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Zo záverov, ku ktorým dospel najvyšší súd (v spojení s napadnutým rozhodnutím špecializovaného súdu) pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľa v jeho trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Najvyšší súd (v spojení s napadnutým rozhodnutím špecializovaného súdu) vymedzil dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku ich zákonným pomenovaním a na podporu svojich záverov poukázal na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z trestného spisu. Svoje skutkové zistenia všeobecné súdy rozhodujúce o osobnej slobode sťažovateľa pritom opreli o konkrétne označené dôkazné prostriedky a z nich vyplývajúce dôkazy a právne závery podporili nimi citovanou platnou a účinnou právnou úpravou.

49. Ako z odôvodnení väzobných rozhodnutí oboch konajúcich súdov vyplýva, základná materiálna podmienka väzby sťažovateľa, a to dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovaných skutkov, je primerane zdôvodnená konkretizáciou doterajších výsledkov dokazovania majúcich podľa mienky ústavného súdu dostatočnú relevanciu. Pokiaľ sťažovateľ namieta nedostatočné odôvodnenie uplatnenej právnej kvalifikácie stíhaných skutkov, je zrejmé, že pri skúmaní naplnenia všetkých obligatórných znakov stíhaných trestných činov konajúce všeobecné súdy vychádzali z popisu uvedeného v tzv. skutkovej vete predošlých rozhodnutí vydaných v danom trestnom konaní a hlavne v obžalobe, a je zjavné, že najvyšší súd spolu so špecializovaným súdom racionálnou úvahou dospeli k presvedčeniu, že dovtedy realizované trestné konanie nasvedčuje spáchaniu týchto skutkov tak, ako boli v skutkovej vete opísané, a teda odôvodňovali použitú právnú kvalifikáciu. Popis skutkov je pritom jednoznačne súčasťou odôvodnenia (prvostupňového) rozhodnutia o väzbe sťažovateľa a tvorí dostatočne presvedčivý základ pre ich subsumpciu pod skutkové podstaty stíhaných trestných činov.

Z hľadiska uplatnenej ústavnoprávnej ochrany základných práv je však rozhodujúcou skutočnosť, že v danom prípade evidentne nemožno hovoriť o zjavnom excese pri aplikovaní právnej kvalifikácie na popísané skutky, ktorý jediný by opodstatňoval zásah ústavného súdu do rozhodnutia všeobecných súdov o osobnej slobode sťažovateľa. Len v prípade, ak by právna kvalifikácia zjavne nezodpovedala skutku tak, ako je opísaný v skutkovej vete, bolo by namieste uplatniť právomoc ústavného súdu. Keďže v tomto prípade takéto zjavné vybočenie z právneho posúdenia skutku ústavný súd nezistil, je potrebné závery oboch konajúcich súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach považovať za výraz ich autonómneho rozhodovania v konaní o väzbe sťažovateľa.

50. Pokiaľ ide o námietku formulovanú v ústavnej sťažnosti, spochybňujúcu doterajšie výsledky dôkazného procesu, predovšetkým výpovede tzv. kajúcnikov ich konfrontáciou s vlastnými subjektívnymi hodnoteniami dôkazov predstretými sťažovateľom, poukazuje ústavný súd na svoju ustálenú judikatúru. V nej ústavný súd opakovane judikuje, že pri rozhodovaní o väzbe obvineného sa nerozhoduje o jeho vine, resp. nevine, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutku vyšetrovaného trestného činu, keď hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (pozri napr. II. ÚS 259/2019, II. ÚS 112/2020).

Ani skutočnosti, ktoré konajúce súdy prezentovali ako dôvody podporujúce kolúžnu a preventívnu väzbu, ktorá bola u sťažovateľa ustálená, a ktoré zároveň podľa súdov vylučujú možnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejším opatrením, sa nejavia ústavnému súdu ako vágne a nepresvedčivé.

51. Úvahy sťažovateľa o porušení jeho základných práv v dôsledku údajnej neodôvodnenosti napadnutých rozhodnutí konajúcich súdov v súvislosti s hodnotením dôkaznej situácie týmito súdmi vníma ústavný súd ako tendenčné. Ústavný súd v tejto súvislosti predovšetkým zdôrazňuje, že vo vzťahu k odôvodnenosti podozrenia pri vznesení obvinenia vo svojej judikatúre opakovane uviedol, že pri rozhodovaní o väzbe postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplnil znaky skutkovej podstaty príslušného trestného činu. Dôvodné podozrenie teda predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu (Fox, Cambell a Hartley c. Veľká Británia z 30. 8. 1990). V tejto súvislosti je, naopak, potrebné zdôrazniť, že až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor na dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t. j. potvrdzuje, alebo vyvracia) práve dokazovaním. Samotné dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku rátajú s existenciou takéhoto dokazovania počas prípravného konania (m. m. IV. ÚS 383/04, IV. ÚS 217/2013).

Ako pritom z ústavnej sťažnosti sťažovateľa a jej príloh vyplýva, v predmetnej veci sa v priebehu prípravného konania pôvodné dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaných trestných činov sťažovateľom nerozptýlilo, ale práve naopak, posilnilo, keďže 7. mája 2020 bola na sťažovateľa podaná obžaloba.

52. Napokon, pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí iba odkázal na napadnuté rozhodnutie špecializovaného súdu, ústavný súd poukazuje na judikatúru ESLP, ktorú si osvojil a v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania (v tomto prípade sťažnosti) sa odvolací (tu nadriadený) súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho

súdu (rozsudok ESLP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 – 60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania. Rozsudok z 15. 2. 2007 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland. Rozsudok z 27. 9. 2001 k sťažnosti č. 49684/99, bod 31 – 33). Uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Rovnako aj ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. II. ÚS 131/08, IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08, III. ÚS 241/07, III. ÚS 271/07, I. ÚS 92/08) považuje odôvodnenie rozhodnutia odkazom na predošlé rozhodnutie za akceptovateľný spôsob formulácie odôvodnenia z hľadiska jeho preskúmateľnosti, pretože obsah predchádzajúcich rozhodnutí je stranám trestného konania známy ich oznámením.

Ako už bolo uvedené, ústavný súd odôvodnenie rozhodnutia špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 považuje za dostatočné, reagujúce na všetky podstatné skutočnosti a okolnosti prípadu, na ktorých záležalo zákonné rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa. Najvyšší súd preto poukazom na odôvodnenie (dostatočne odôvodneného) predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia o osobnej slobode sťažovateľa, ako aj zodpovedaním „iba“ otázok, od ktorých takého rozhodnutie záviselo, nezasiahol neprípustne do základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu.

53. Ústavný súd tak vo všeobecnosti konštatuje, že právne závery odôvodnenia napadnutého väzobného rozhodnutia najvyššieho súdu (v spojení s predmetným rozhodnutím špecializovaného súdu) korešpondujú so skutkovými zisteniami a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle (majú totiž logickú podobu, kde argumenty sú jasne vysvetlené a sú súčasne dostatočne zrozumiteľné), ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd súčasne zastáva názor, že konajúcimi súdmi prezentovaná interpretácia jednotlivých ustanovení aplikovaných právnych noriem (príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa väzobného rozhodovania) nijako nepopiera ich účel a zmysel a má teda z hľadiska ich ústavnej konformnosti akceptovateľnú podobu. Ústavný súd tak uzatvára, že konajúce súdy sa posúdením väzobnej veci sťažovateľa zaoberali dostatočne, náležite a primerane.

54. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu „o nariadení hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. BB-4 T 12/2020“

55. Ústavný súd sa osobitne vysporiadal aj so sťažovateľom formulovanou námietkou porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru uznesením špecializovaného súdu „o nariadení hlavného

pojednávania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. BB-4 T 12/2020“, v súvislosti s ktorým namieta, že v uznesení sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020, ktorým špecializovaný súd ponechal sťažovateľa vo väzbe a jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, vo vzťahu k sťažovateľovej námietke, že bolo porušené jeho právo na obhajobu, keďže mu nebolo riadne umožnené záverečné preštudovanie vyšetrovacieho spisu sprístupnením všetkých jeho častí, špecializovaný súd uviedol, že skúmanie uvedených tvrdení „môže byť predmetom postupu podľa § 244 Tr. por.“ (t. j. môžu byť predmetom predbežného pojednania obžaloby). Napriek tomu predbežné pojednanie obžaloby nenariadil. Sťažovateľ v tejto súvislosti argumentuje, že z nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 49/2011 vyplýva, že sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou môže domáhať aj nápravy zásahu do práv v súvislosti s predbežným pojednaním obžaloby.

56. Podľa § 243 ods. 1 Trestného poriadku obžalobu podanú na súde pre zločin s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov preskúma predseda senátu a podľa jej obsahu a obsahu spisu posúdi, či ju treba predbežne prejednať na zasadnutí senátu alebo či o nej môže nariadiť hlavné pojednávanie.

Podľa § 243 ods. 2 Trestného poriadku predseda senátu nariadi predbežné pojednanie obžaloby vtedy, ak má za to, že vec treba vybaviť rozhodnutím podľa § 244 ods. 1 písm. a) až i) Trestného poriadku, alebo ak skutok, ktorý je predmetom obžaloby, pri správnom použití zákona treba posudzovať podľa iného ustanovenia zákona, ako ho posudzuje obžaloba.

Podľa § 244 ods. 1 Trestného poriadku pri predbežnom pojednaní obžaloby súd a) postúpi vec príslušnému súdu, ak nie je sám na jej pojednanie príslušný, b) postúpi vec inému orgánu, ak sú tu okolnosti uvedené v § 214 ods. 1 Trestného poriadku, c) trestné stíhanie zastaví, ak sú tu okolnosti uvedené v § 215 ods. 1 Trestného poriadku, d) trestné stíhanie môže zastaviť, aj ak sú tu okolnosti uvedené v § 215 ods. 2 alebo 3 Trestného poriadku, e) trestné stíhanie preruší, ak sú tu okolnosti uvedené v § 228 ods. 2 alebo 3 Trestného poriadku alebo § 283 ods. 5 Trestného poriadku, f) môže podmienene zastaviť trestné stíhanie spolupracujúceho obvineného podľa § 218 ods. 1 Trestného poriadku, g) vráti vec prokurátorovi na konanie podľa § 232 a § 233, ak sú splnené podmienky uvedené v § 243 ods. 5 druhej vete Trestného poriadku, h) obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby, i) postúpi vec samosudcovi, j) rozhodne o účasti zástupcu záujmového združenia občanov, k) nariadi hlavné pojednávanie, určí jeho termín, rozsah a spôsob dokazovania, ktoré oznámi osobám, ktorým sa doručuje rovnopis obžaloby.

57. Predbežné pojednanie obžaloby je samostatným procesným štádiom súdneho trestného konania, ktoré nasleduje po prípravnom konaní a má vo všeobecnosti fakultatívny charakter, ktorý jednoznačne vyplýva zo zákonnej úpravy, teda „obžalobu podanú na súde... preskúma predseda senátu a podľa jej obsahu a obsahu spisu posúdi, či ju treba predbežne prejednať... predseda senátu nariadi predbežné pojednanie obžaloby vtedy, ak má za to, že...“. Inak povedané, je len na voľnej úvahe predsedu senátu, či na základe preskúmania spisu dospeje k záveru, že obžalobu je potrebné predbežne prejednať, a teda predseda senátu nie je povinný vyhovieť návrhu strany trestného konania, aby predbežné pojednanie obžaloby nariadil, ak sa sám nedomnieva, že na takéto predbežné pojednanie je daný dôvod.

58. Pokiaľ pritom sťažovateľ argumentuje, že z nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 49/2011 z 25. mája 2011 vyplýva, že sa ústavnou sťažnosťou môže domáhať aj nápravy zásahu do práv v súvislosti s predbežným pojednaním obžaloby, ústavný súd konštatuje, že predmetné rozhodnutie ústavného súdu nie je aplikovateľné na skutkovú situáciu sťažovateľa.

Predmetom konania o ústavnej sťažnosti v konaní vedenom na ústavnom súde pod sp. zn. IV. ÚS 49/2011 totiž nebola (ako v prípade sťažovateľa) otázka, či nenariadením predbežného prejednávania obžaloby predsedom senátu došlo k porušeniu práv sťažovateľa, ale predmetom tohto konania bola otázka, či v prípade, ak predseda senátu dospel k záveru, že obžalobu je potrebné predbežne prejednať, a preto aj nariadil verejné zasadnutie, predmetom ktorého bolo predbežné prejednanie obžaloby, došlo v priebehu tohto verejného zasadnutia k porušeniu práv sťažovateľa, keď sťažovateľovi ani jeho obhajcom nebolo udelené slovo na konečné návrhy a sťažovateľovi nebolo umožnené mať posledné slovo.

Inak povedané, z nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 49/2011 nevyplýva, že predseda senátu je povinný vyhovieť návrhu strany trestného konania na nariadenie predbežného prejednávania obžaloby, ale vyplýva z neho, že ak predseda senátu dospeje k záveru, že obžalobu je potrebné predbežne prejednať a následne sa aj reálne uskutoční verejné zasadnutie, ktorého predmetom je predbežné prejednanie obžaloby, tak sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou môže domáhať ochrany práv, k porušeniu ktorých podľa jeho názoru došlo v priebehu verejného zasadnutia, predmetom ktorého bolo predbežné prejednanie obžaloby.

59. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd v súlade so svojou stabilnou judikatúrou pripomína, že platná právna úprava trestného konania umožňuje aj v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu (obžalovaným) domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany práv, a to na hlavnom pojednávaní, prípadne prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. V rámci práva na obhajobu možno uplatniť aj argumentáciu týkajúcu sa zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom, prípadne využitím opravných prostriedkov (odvolania a dovolania) v trestnom konaní.

60. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru uznesením špecializovaného súdu „o nariadení hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. BB-4 T 12/2020“ ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

61. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.